

ENTREVISTES REALITZADES A OPERADORS ECOLÒGICS A LA DEMARCACIÓ DE TARRAGONA DURANT EL PERÍODE 2009/2011

RESUM

Des de l'any 2009, seguint el programa de dinamització dels Serveis Territorials de Tarragona, s'està entrevistant els operadors ecològics i/o en conversió que tenen la seva explotació i/o indústria a la demarcació. Fins la campanya 2011, s'han realitzat 58 entrevistes entre productors, elaboradors i comercialitzadors. L'objectiu d'aquestes és conèixer la situació del sector per tal d'establir, des de la tasca de dinamització, una sèrie de mesures o accions encaminades a millorar els condicionants existents a l'hora de fer Producció Agrària Ecològica (PAE). Les principals limitacions a les que els operadors de la nostra zona s'enfronten són: complicacions a l'hora de vendre el producte com a ecològic, necessitat de crear una xarxa de distribució i venda per evitar la manca de coordinació entre els diferents ens, visualització dels seus productes en fires i mercats, falta de material vegetal, impossibilitat de trobar fems ecològics, etc. En aquesta fitxa tècnica es pretén fer una diagnosi de la PAE a la demarcació de Tarragona.

01. Introducció

La dinamització de la PAE és un tema relativament nou dintre de les accions establertes en el marc de l'Administració. L'any 2007, amb la finalitat de fer extensiu el conreu ecològic arreu de Catalunya i d'augmentar el seu consum entre la població, es va adoptar un Acord per tal d'iniciar l'elaboració d'un Pla d'acció per a l'alimentació i agricultura ecològica, en el qual varen participar set departaments de la Generalitat. Una de les accions que contemplava el Pla, era la creació de la figura del dinamitzador d'agricultura ecològica en cadascun dels Serveis Territorials del DAAM. A Tarragona, l'any 2009, quan va aparèixer aquesta figura, hi havia 175 inscrits al CCPAE. A finals del 2011 el nombre d'inscrits s'havia incrementat fins arribar als 244. La necessitat de conèixer allò que es vol dinamitzar, ha estat una de les principals actuacions realitzades a Tarragona, planificant visites als operadors per tal d'obrir un diàleg entre el dinamitzador i la gent implicada en la producció agrària ecològica i servir d'enllaç dins del sector.

02. Objectius de les entrevistes

En primer lloc, es realitza una diagnosi del territori per comprovar quina és la situació de la producció i del mercat en diferents àmbits, amb la finalitat de buscar solucions i de dirigir l'activitat del dinamitzador en aquell terreny que està més debilitat. En segon lloc, es difon la informació de què disposa el Departament per tal que arribi als operadors.

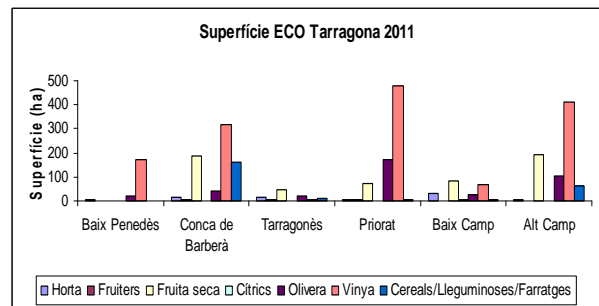

Figura 1. Superfície (ha) de producció ecològica a la demarcació de Tarragona (2011).

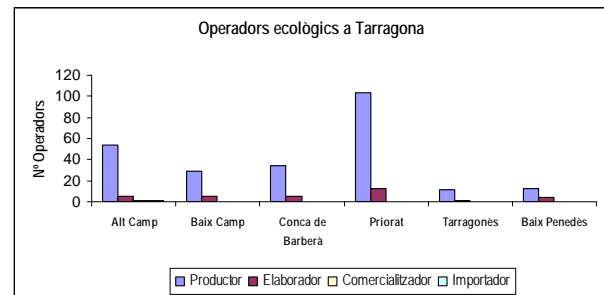

Figura 2. Operadors ecològics a la demarcació de Tarragona (2011).

Figura 3. Publicacions sobre PAE al web del DAAM.

03. Metodologia

Les visites s'han realitzat a operadors de les 6 comarques de Tarragona del sector de la vinya, horta, ramaderia, olivera, fruita seca i cereals. El 37,5% de les entrevistes s'han realitzat a elaboradors, el 4,17% a importadors, el 9,7% a comercialitzadors i finalment el 48,63% a productors.

03.01. Estructura de les entrevistes

- Identificació del productor / elaborador / comercialitzador; sector/s pels quals està inscrit al CCPAE, juntament amb la superfície, número d'animals, productes que elaboren i/ó comercialitzen.
- Una part general on es realitzen diferents preguntes: si està o no dintre d'alguna agrupació i/ó associació, opinió sobre els mercats locals i disposició de vendre en els mercats ecològics que tenim establerts a la nostra zona, si estan interessats en fer trobades entre els operadors de diferents sectors i finalment en referència a cursos i/ó jornades, temes que necessiten aprofundir.
- Una part específica diferenciant en funció de si l'operador està inscrit com a productor, comercialitzador ó elaborador. Als productors se'ls preguntava la raó per la qual feien PAE, si havien estat recolzats per alguna entitat, tècnic ó administració en la transició cap a ecològic, si els hi costa trobar compradors i finalment on venen el seu producte. Respecte als elaboradors, se'ls preguntava si el producte que elaboraven es feia amb producció pròpia i/ó aliena, si era fàcil trobar suficient producte i d'on provenia principalment el producte emprat. Finalment en relació als comercialitzadors, se'ls preguntava on distribuïen principalment el producte i mitjançant quins canals.
- Una part tècnica per saber com gestionaven els cultius: plagues, malalties, cobertes vegetals, compostatge, realització d'anàlisi de terres, productes utilitzats.
- Finalment se'ls donava un resum de la informació relacionada amb la PAE i amb el CCPAE que poden trobar a Internet i al DAAM i se'ls explicava les diferents actuacions que s'estan duent a terme des dels Serveis Territorials del DAAM.

Figura 4. Finca d'horta ecològica (Foto: Vanesa Duaso).

Figura 5. Finca tractada amb caolí (Foto: Francesc Baiges)

Figura 6. Finca de vinya ecològica (Foto: Vanesa Duaso)

Figura 7. Confusió sexual contra *Heliiothis armigera* (Foto: Vanesa Duaso).

Figura 8. Trampes (Foto: Vanesa Duaso).

04. Resultats

04.01. Motius pels quals fan PAE

El 65% es va passar a la producció ecològica per raons mediambientals. El 15% per l'increment monetari que suposa la venda de producte ecològic i la resta no tenia cap motiu concret per aquest canvi.

04.02. Assessorament

El 74% dels entrevistats estan dintre d'alguna associació ó sindicat que els han anat recolzant en el decurs de la conversió de la seva explotació a ecològic. El 54% està interessat en realitzar reunions bianuals o anuals amb d'altres operadors d'iguals o diferents sectors per a compartir experiències; del 46% restant, únicament el 3% està en contra de realitzar aquestes trobades. Respecte a la formació, els temes que més s'estan sol·licitant són la sanitat vegetal (28%), comercialització / distribució i consum (26%), biodinàmica / permacultura (20%), fertilització i cobertes vegetals (16%), formació d'operaris en indústries (8%) i altres (2%). Alguns d'aquests cursos ja s'han introduït al Pla Anual de Transferència Tecnològica 2011/2012: comercialització, biodinàmica, sanitat vegetal en vinya, olivera i fruita seca.

04.03. Ens públics

Respecte al moment en que s'ha de fer la inscripció per passar l'explotació a ecològic, el 58% creuen que hi ha massa burocràcia. El 41% dels entrevistats visita la pàgina web del CCPAE. Respecte a l'Administració, el 30% creu que hi ha massa burocràcia (el 50% no contesta). Respecte a si són o no recolzats davant d'aspectes tècnics, el 41% valora positivament el suport del Servei de Sanitat Vegetal (el 53% diu no haver necessitat al Departament en la seva gestió). Respecte als imports dels ajuts d'agricultura ecològica, la meitat

opinen que són correctes i l'altra meitat que haurien de ser superiors (majoritàriament són manifestacions del sector de l'horta). Quan els vam preguntar si coneixien el pla d'acció, el 83% van respondre que desconeixien la seva existència. Respecte a la pàgina web de PAE, el 58% no l'havien consultat mai i tampoc sabien quina informació estava al seu abast.

04.04. Operadors ecològics

El 76% de productors pensen que és fàcil introduir al mercat el producte ecològic. Principalment el venen a les comarques de Tarragona (86%). El 53% ven també arreu de Catalunya, el 23% a la resta d'Espanya i a l'estranger. Pel que fa als elaboradors, el 25% utilitzen la seva pròpia producció, el 40% únicament aliena i la resta tant la pròpia com l'aliena. El 80% opinen que és fàcil trobar producte per elaborar sent senzill trobar-lo en la mateixa demarcació. Respecte a la comercialització, principalment el producte final es ven a les comarques de Tarragona (33%), seguit de la resta de Catalunya i exportació (24% cadascun) i d'un 20% a la resta d'Espanya. Especialment es ven a botigues especialitzades, restauració, hipermercats i cooperatives de consum. Respecte al producte acabat que s'exporta, es fa sempre mitjançant distribuïdors.

04.05. Sanitat Vegetal

Els principals problemes que es troben en matèria de sanitat vegetal són: en fruita seca contra el solcuit, en olivera contra la mosca (*Bactrocera oleae*), en vinya contra l'aranya groga (*Eotetranychus carpini*), mosquit verd i fongs, en horta contra *Tuta absoluta*, *Plutella xylostella*, *Heliothis armigera*, *Acrolepiopsis sp.*, *Tetranychus urticae*, pugons, *Agriotes lineatus L.* i fongs.

Autors/es:

Vanesa Duaso i Gonçal Barrios
DAAM

A/e: vduaso@gencat.cat; gbarrios@gencat.cat

